

Stanowisko Prezesa UTK
w sprawie zgłaszania poważnych wypadków,
wypadków i incydentów
przez użytkowników bocznic kolejowych

Wprowadzenie

Rola procesu identyfikowania, badania wypadków i incydentów oraz zarządzania ryzykiem jest kluczowa dla zachowania właściwego poziomu bezpieczeństwa transportu kolejowego. Podmioty obowiązane do stosowania postanowień rozdziału 5a ustawy z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 710 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, a w szczególności art. 28g, 28m i 28n, powinny być świadome konieczności prawidłowego zgłaszania wystąpienia poważnego wypadku, wypadku lub incydentu. Prawidłowa realizacja obowiązków ustawowych użytkowników bocznic kolejowych związanych ze zgłaszaniem zdarzeń kolejowych jest bowiem niezbędna do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa.

Należy także zwrócić uwagę na proces powiadamiania uregulowany w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Budownictwa z 16 marca 2016 r. w sprawie poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym (Dz. U. poz. 369), zwanym dalej „rozporządzeniem”.

Proces zgłaszania zdarzeń

W momencie wystąpienia zdarzenia pracownik kolejowy ma obowiązek zgłosić zdarzenie osobiście, a jeżeli nie jest to możliwe, za pośrednictwem innych osób. Zdarzenie zgłasza się niezwłocznie, używając wszelkich dostępnych środków. W przypadku zdarzeń zaistniałych na bocznicach kolejowych zdarzenie należy zgłosić użytkownikowi bocznic kolejowych.

W trakcie zgłoszenia należy podać: miejsce, czas, opis i skutki. Należy zaznaczyć, że brak możliwości natychmiastowego podania niektórych danych nie może opóźniać zgłoszenia (§ 3 rozporządzenia).

Użytkownik bocznic, któremu zgłoszono zdarzenie zaistniałe na terenie bocznic, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić o nim:

- członków komisji kolejowej ze strony użytkownika bocznic kolejowych;
- Przewodniczącego Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych, zwanego dalej „Przewodniczącym PKBWK”;
- Oddział Terenowy Urzędu Transportu Kolejowego, zwany dalej jako „OT UTK” właściwy terytorialnie dla miejsca zdarzenia.

W celu realizacji ww. obowiązku w stosunku do OT UTK informacje o zdarzeniu należy niezwłocznie zgłosić do OT UTK właściwego terytorialnie dla miejsca zdarzenia, wysyłając wiadomość SMS na dedykowany temu numer telefonu kontaktowego. W wiadomości należy podać: czas, miejsce oraz zwięzły opis zdarzenia.

Poniżej znajduje się wykaz numerów kontaktowych do poszczególnych OT UTK wg województw (miejsce zdarzenia):

województwo	numer telefonu	odział terenowy
mazowieckie, łódzkie, podlaskie	572 591 121	Warszawa - TO1
lubelskie, podkarpackie	572 591 122	Lublin - TO2
małopolskie, świętokrzyskie	572 591 123	Kraków - TO3
opolskie, śląskie	572 591 124	Katowice - TO4
kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko- mazurskie	572 591 125	Gdańsk - TO5
dolnośląskie, lubuskie	572 591 126	Wrocław - TO6
wielkopolskie, zachodniopomorskie	572 591 127	Poznań - TO7

Podkreślić jednak należy, że samo wysłanie wiadomości SMS do właściwego terytorialnie OT UTK nie zastępuje pisemnego zawiadomienia o zdarzeniu, w związku z czym nie zwalania użytkownika boczniczy kolejowej z obowiązku wysłania zgłoszenia na piśmie. Zgodnie bowiem z § 7 ust. 1 rozporządzenia użytkownik boczniczy kolejowej jest obowiązany przed upływem 24 godzin od stwierdzenia zdarzenia pisemnie zawiadomić o zdarzeniu:

- 1) Przewodniczącego PKBWK;
- 2) Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej Prezesem UTK;
- 3) w zależności od skutków i okoliczności zdarzenia właściwą miejscowo:
  - a. prokuraturę rejonową,
  - b. komendę Policji,
  - c. jednostkę Żandarmerii Wojskowej.

Treść zawiadomienia powinna być uzgodniona z przewodniczącym komisji kolejowej.

W celu realizacji ww. obowiązku w stosunku do Prezesa UTK, zawiadomienia o zdarzeniu, a także ich ewentualne korekty należy kierować w formie skanu dokumentu za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: zdarzenia@utk.gov.pl.

Wiadomości e-mail powinny zawierać ujednoliconą formę tematu wiadomości wg wzoru: RODZAJ DOKUMENTU-RRRR.MM.DD-KATEGORIA ZDARZENIA - NR LINII / BOCZNICA - WOJEWÓDZTWO, np. ZAWIADOMIENIE-2016.03.01-B34-BOCZNICA-POMORSKIE.

Znaczenie poszczególnych pojęć jest następujące:

- RODZAJ DOKUMENTU - należy podać nazwę przekazywanej informacji
np.: ZAWIADOMIENIE, KOREKTA ZAWIADOMIENIA,
- RRRR.MM.DD należy podać datę zdarzenia kolejowego,
- KATEGORIA ZDARZENIA - należy podać wstępnie ustaloną kategorię zdarzenia;
w przypadku braku wstępnie określonej kategorii zdarzenia należy podać symbol „??”,
- NR LINII/BOCZNICA - należy podać numer linii, na której doszło do zdarzenia,

w przypadku bocznicy należy wpisać słowo „BOCZNICA”,

- WOJEWÓDZTWO – należy podać nazwę województwa, na terenie którego doszło do zdarzenia.

Zgłaszanie zdarzeń w imieniu użytkownika bocznicy

W tym miejscu warto podkreślić, że doświadczenia z nadzoru Prezesa UTK nad postępowaniami prowadzonymi przez komisje kolejowe (art. 13 ust. 1a pkt 7a ustawy) wskazują, że występują liczne przypadki pisemnego zawiadomienia o zdarzeniach przez przewoźników kolejowych realizujących przewozy w obrębie bocznicy lub operatorów bocznic, którzy świadczą usługę obsługi bocznicy kolejowej na rzecz jej użytkownika.

Jak wskazano powyżej, czynności związane z trybem zawiadomienia Prezesa UTK o zaistniałym zdarzeniu kolejowym zostały uregulowane przepisami art. 28g ust. 1 ustawy oraz rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 28n ustawy.

Przywołane akty normatywne nie regulują sytuacji zastępczego wykonania obowiązku przez podmiot faktycznie operujący na bocznicy kolejowej, który działa w imieniu i na rzecz zarządcy infrastruktury (użytkownika bocznicy kolejowej). Również przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) nie znajdują zastosowania w niniejszej sytuacji. Z analizy przepisów rozporządzenia wynika jednocześnie, że istotą obowiązku jest przekazanie odpowiednim organom, w jak najkrótszym czasie, kompletu informacji na temat zdarzenia kolejowego, przez podmiot właściwy terytorialnie dla miejsca zdarzenia, na którym doszło do zdarzenia kolejowego.

W związku z tym należy przyjąć, że obowiązek polegający na przesłaniu zawiadomienia nie ma charakteru osobistego i może być spełniony również przez podmiot, który działa w imieniu użytkownika bocznicy kolejowej.

W sytuacji jednak gdy podmiot, który działa w imieniu użytkownika bocznicy kolejowej zaniedba obowiązek zgłoszenia wystąpienia poważnego wypadku, wypadku lub incydentu do Przewodniczącego PKBWK i Prezesa UTK, to odpowiedzialność za niezrealizowanie obowiązku przesłania zawiadomienia oraz za wszelkie uchybienia w tym zakresie ponosi użytkownik bocznicy kolejowej. Okoliczność taka zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 4 lit. c ustawy zagrożona jest sankcją kary pieniężnej w wysokości do 2% rocznego przychodu przedsiębiorcy osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym.

Reasumując, zawiadomienie o zdarzeniu (§ 7 ust. 1 rozporządzenia) może zostać zrealizowane przez operatora bocznicy/przewoźnika kolejowego, niemniej jednak za zaniechanie tego obowiązku odpowiada wyłącznie zarządca infrastruktury (użytkownik bocznicy).

Podstawa prawna

1. Ustawa z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 710 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z 16 marca 2016 r. w sprawie poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym (Dz. U. poz. 369).